

PRACTICAL LESSON

# Konjunktiv I dhe ligjërata e zhdrejtë - Konjunktiv I und indirekte Rede

Lesson category: Mësimet të gjuhës gjermane

Do të mësoni Konjunktiv I që përdoret në ligjëratën e zhdrejtë të gjuhës së shkruar, format *sei*, *habe* dhe *werde*, si dhe rregullin e zëvendësimit me Konjunktiv II.

## Konjunktiv I dhe ligjërata e zhdrejtë - Konjunktiv I und indirekte Rede

### Përmbledhje e mësimit

**Konjunktiv I** është mënyra e ligjëratës së zhdrejtë në gjuhën e shkruar, sidomos në gazetari dhe në tekste zyrtare. Ajo tregon se folësi *përcjell fjalët e dikujt tjetër* pa u shprehur nëse i beson apo jo. Kjo është një nuancë që shqipja nuk e ka fare.

### Çfarë do të mësoni?

- Formimin e Konjunktiv I.
- Format më të përdorura: *sei*, *habe*, *werde*.
- Rregullin e zëvendësimit me Konjunktiv II.
- Ndryshimet e vetave dhe të rrethanorëve.

### Formimi

Konjunktiv I formohet nga **rrënja e paskajores** plus mbaresat *-e*, *-est*, *-e*, *-en*, *-et*, *-en*.

| Veta          | sein       | haben       | werden       | kommen       |
|---------------|------------|-------------|--------------|--------------|
| ich           | sei        | habe        | werde        | komme        |
| du            | seist      | habest      | werdest      | kommest      |
| er / sie / es | <b>sei</b> | <b>habe</b> | <b>werde</b> | <b>komme</b> |
| wir           | seien      | haben       | werden       | kommen       |
| ihr           | seiet      | habet       | werdet       | kommet       |
| sie / Sie     | seien      | haben       | werden       | kommen       |

Folja *sein* është e parregullt: veta e parë dhe e tretë njëjës janë **sei**, pa mbaresë.

### Rregulli i zëvendësimit

Kur forma e Konjunktiv I **përputhet** me atë të dëftores, ajo nuk e kryen më funksionin e vet. Në këtë rast përdoret **Konjunktiv II**:

| Veta       | Dëftore | Konjunktiv I      | Përdoret                     |
|------------|---------|-------------------|------------------------------|
| er kommt   | kommt   | <b>komme</b>      | Konjunktiv I ✓               |
| sie kommen | kommen  | kommen (e njëjtë) | <b>kämen</b> (Konjunktiv II) |
| ich habe   | habe    | habe (e njëjtë)   | <b>hätte</b> (Konjunktiv II) |

Prandaj në praktikë **veta e tretë njëjës** është forma që haset më shpesh, sepse aty dallimi ruhet gjithmonë.

## Nga ligjërata e drejtë te ajo e zhdrejtë

| E drejtë                         | E zhdrejtë                                |
|----------------------------------|-------------------------------------------|
| Er sagt: «Ich bin müde.»         | Er sagt, er <b>sei</b> müde.              |
| Sie sagt: «Ich habe keine Zeit.» | Sie sagt, sie <b>habe</b> keine Zeit.     |
| Er sagt: «Ich komme morgen.»     | Er sagt, er <b>komme</b> am nächsten Tag. |
| Sie sagt: «Ich werde kommen.»    | Sie sagt, sie <b>werde</b> kommen.        |

Vini re: pas *sagt* nuk përdoret detyrimisht *dass*. Nëse përdoret, folja shkon në fund: *Er sagt, dass er müde sei*.

## E shkuara në ligjëratë të zhdrejtë

Të tria kohët e shkuara bëhen një e vetme: **Konjunktiv I i haben/sein + Partizip II**.

- «Ich war krank.» → Er sagt, er **sei** krank **gewesen**.
- «Ich habe gearbeitet.» → Er sagt, er **habe** **gearbeitet**.

## Ndryshimet e tjera

| E drejtë  | E zhdrejtë       |
|-----------|------------------|
| ich, mein | er/sie, sein/ihr |
| heute     | an jenem Tag     |
| morgen    | am nächsten Tag  |
| hier      | dort             |

## Shembuj me përkthim

**Gjermanisht:** Der Minister sagte, die Lage sei ernst.

**Shqip:** Ministri tha se gjendja ishte e rëndë.

**Gjermanisht:** Die Zeitung berichtet, der Zug habe Verspätung gehabt.

**Shqip:** Gazeta raporton se treni kishte pasur vonesë.

## Ku e hasni

Konjunktiv I është tipar i **gjuhës së shkruar**: lajme, raporte, procesverbale, tekste akademike. Në bisedë përdoret thjesht dëftorja me *dass*: *Er sagt, dass er müde ist*. Kjo është krejt e pranueshme në gjuhën e folur.

## Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

| Gabimi                                      | E saktë                       | Shpjegimi                                 |
|---------------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------------------|
| <i>Er sagt, er ist müde</i> në tekst gazete | <b>er sei müde</b>            | gjuha e shkruar kërkon Konjunktiv I       |
| <i>Sie sagen, sie kommen.</i>               | <b>..., sie kämen.</b>        | forma përputhet, kalohet te Konjunktiv II |
| <i>Er sagt, er sei gewesen krank.</i>       | <b>... sei krank gewesen.</b> | pjesorja në fund                          |
| <i>Er sagt, dass er sei müde.</i>           | <b>..., dass er müde sei.</b> | me <i>dass</i> folja shkon në fund        |

## Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja nuk ka një mënyrë të veçantë për ligjëratën e zhdrejtë: përdor thjesht *se* ose *që* dhe e përshtat kohën. Prandaj Konjunktiv I nuk ka ekuivalent të drejtpërdrejtë. Për ta përcjellë të njëjtën nuancë, shqipja mund të shtojë shprehje si *sipas tij* ose *siç thotë ai*.

## Përmbledhje e shkurtër

- Rrënja e paskajores + *-e, -est, -e, -en, -et, -en*.
- *sei, habe, werde* janë format kryesore.
- Nëse përputhet me dëftoren → Konjunktiv II.
- E shkuara: *sei/habe* + Partizip II.

## Këshilla praktike për ushtrime

1. Merrni një lajm dhe rishkruajeni si ligjëratë të zhdrejtë.
2. Përqendrohuni te veta e tretë njëjës; aty përdoret në 90 për qind të rasteve.
3. Krahasoni versionin e folur me atë të shkruar të së njëjtës fjali.